

Suomalaisen Yhteiskoulun Osakeyhtiö
Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu
Isonnevantie 8
00320 Helsinki

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto
Snellmaninkatu 1 A
PL 28
00023 Valtioneuvosto

Helsingin Suomalainen Yhteiskoulun lausunto selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta

Viite: Lausuntopyyntö VM064:01/2012 4.2.2014 Lausuntopyyntö selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta

Valtiovarainministeriö on lähettänyt yksityisille opetuksen järjestäjille lausuntopyynnön HE luonnoksesta laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta. Lausunnot on pyydetty toimittamaan valtiovarainministeriöön viimeistään 4.4.2014 klo 16.00 mennessä. Valtiovarainministeriö pyytää lausunnoissa kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asiakokonaisuuksiin: ehdotettaviin kriteereihin, ikäryhmien ja sairastavuuden painoihin, muiden kriteerien painoihin, määräytymisperusteiden laskentaperiaatteisiin, verotuloihin perustuvaan valtionosuuden tasaukseen ja siirtymätasauksen kestoon ja porrastukseen.

Valtionosuusjärjestelmästä ehdotetaan poistettaviksi nykyiset erilliset valtionosuusperusteet, jotka koskevat yleisen osan määräytymisperusteita, sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisia kustannuksia, esi- ja perusopetuksen, yleisten kirjastojen laskennallisia kustannuksia sekä taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteita. Samalla määräytymisperusteiden lukumäärää ehdotetaan vähennettäväksi ja poistettavaksi päällekkäisyyksiä sekä määräytymis-perusteiden porrasteisuus, josta on aiheutunut esteitä kuntien yhdistämistilanteissa.

Uuden järjestelmän peruspalvelujen valtionosuuden laskennalliset kustannukset perustuvat keskeisesti ikäryhmittäisiin kustannuksiin ja sairastavuuteen. Ikäryhmitys pohjautuu pääosin nykyisiin ikäluokituksiin. Uudessa järjestelmässä ehdotetaan kuitenkin otettavaksi käyttöön uusi 16-18-vuotiaiden ikäryhmä. Sairastavuuden painoa valtionosuusperusteena ehdotetaan korotettavaksi ja ikärakenteen painoa pienennettäväksi. Muina laskennallisina valtionosuus-perusteina ehdotetaan otettavaksi käyttöön työttömyyskerroin, vieraskielisyyskerroin, kaksikielisyys, saaristoisuus, asukastiheyskerroin ja koulutustaustakerroin. Sekä laskennallisille kustannuksille että lisäosien määräytymisperusteille vahvistettaisiin vuosittain perushinnat valtioneuvoston asetuksella. Tehtäväkohtaisista valtionosuuden määräytymisperusteista luopumisen vuoksi myös kotikuntakorvauksia koskeviin säännöksiin ehdotetaan vastaavat muutokset.

Esityksessä ehdotetaan valtionosuusjärjestelmän uudistuksesta johtuville kuntakohtaisille muutoksille ja kotikuntakorvausten muutoksille viiden vuoden siirtymäaikaa vuosille 2015-20. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2015 alusta.

Suomalaisen Yhteiskoulun Osakeyhtiö haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin näkökohtiin:

Perusopetuksen oppilaiden yhdenvertaisuuden takaamiseksi on erittäin tärkeää, että yksityinen opetuksen järjestäjä saa kotikuntakorvauksen täysimääräisenä (100%). Esitykseen pohjautuvan valtiovarainministeriön laskelman mukaan Suomalaisen Yhteiskoulun Osakeyhtiön kotikuntakorvaustulot pysyisivät jotakuinkin nykyisellä tasolla.

Yksityisten ja kunnallisten opetuksen järjestäjien tehtävät ovat käytännössä samat. Näkemyksemme mukaan julkisessa rahoituksessa pelkkään ylläpitäjämuotoon perustuva rajausta, joka kohdistuu vain yksityisiin opetuksen järjestäjiin ja sitä kautta suoraan koulujen oppilaisiin, loukkaa perustuslain takaamaa yhdenvertaisuutta ja on kyseenalainen myös Euroopan unionin kilpailu-oikeudellisen sääntelyn kannalta. Perustuslaki edellyttää myös lasten kohtelua tasa-arvoisesti, eikä oppilaita tule syrjiä sen mukaan käykö hän yksityisen vai kunnallisen opetuksen järjestäjän koulua. Uusien, vuoden 1998 jälkeen perustettujen yksityiskoulujen 10 % pienempi kotikuntakorvaus ei ole kohtuullinen eikä tasa-arvoinen näissä peruskouluissa opiskelevien oppilaiden kannalta. Leikattu summa on kokonaisuudessaan noin 850 000 euroa, mikä perusopetuksen 4,4 miljardin euron kokonaiskustannuksista on valtion budjettitalouden kannalta häviävän pieni summa. Leikkauksen kohteena oleville kouluille ja niiden oppilaille summa on kuitenkin merkittävä.

Kotikuntakorvauksen tulee olla jatkossakin oppilaskohtainen. Tämä turvaa oppilaiden vapaata hakeutumista. Tällä myös varmistetaan rahoituksen kohdentuminen oikein. On myös tärkeää, että kotikuntakorvaukset maksetaan suoraan yksityiselle opetuksen järjestäjälle. Pitkäaikaisen kokemuksemme perusteella tämä jo nykyisinkin käytössä oleva menettelytapa on ollut erittäin toimiva.

Valtionosuusjärjestelmän uudistuminen voi merkitä varsin suuria muutoksia yksittäisten kuntien valtionosuuksiin ja yksityisten opetuksen järjestäjien kotikuntakorvauksiin. Tätä muutosta on tarkoitus lieventää 5 vuoden siirtymäkaudella siten, että järjestelmä on täysimääräisesti voimassa vuodesta 2020 lähtien. On hyvä, että esityksessä on otettu huomioon uudistuksesta johtuville kuntakohtaisille ja kotikuntakorvausten muutoksille riittävä viiden vuoden siirtymäaika.

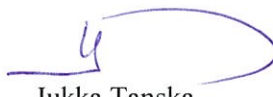
Kotikuntakorvaus tulee määräytymään kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen todellisten kustannusten perusteella erikseen 6-, 7-12- ja 13-15 -vuotiaille. VATT:n selvitykseen perustuvat ja ehdotukseen sisältyvät ikäryhmittäiset painokertoimet ovat oikeansuuntaisia ja kannatettavia.

Perustamishankkeiden harkinnanvaraisen rahoituksen siirtäminen kuntien valtionosuusrahoituksen osaksi jättää yksityiset opetuksenjärjestäjät ilman ao. rahoitusmahdollisuutta. Perustamishankerahoitus on tarpeellinen myös yksityisille opetuksenjärjestäjille, jotka ylläpitävät omia kiinteistöjään ja rakentavat uusia koulurakennuksia koulutoiminnan niin vaatiessa.

Suomalaisen Yhteiskoulun Osakeyhtiön puolesta

Janne Lauha
Hallituksen
puheenjohtaja

Jukka Tanska
Rehtori, sihteeri